

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ДЕКОРАТИВНО- ПРИКЛАДНА ТВОРЧІСТЬ

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації

Спеціальність “Образотворче
та декоративно-прикладне мистецтво”
Спеціалізація “Декоративно-прикладне мистецтво”

Київ – 2006

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНА ТВОРЧІСТЬ

Програма
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I–II рівнів акредитації

Спеціальність
“Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво”

Спеціалізація
“Декоративно-прикладне мистецтво”

Київ 2006

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв України

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНА ТВОРЧІСТЬ

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I–II рівнів акредитації. – Київ: “Фірма “ІНКОС”, 2006 – 24 ст.

Обсяг курсу

Всього – 492 год.

Практичних – 478 год.

Самостійних – 264 год.

Індивідуальних – 4 год.

Пояснювальна записка

Робоча програма з предмету “Декоративний розпис” розрахована на студентів вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації декоративно-прикладного мистецтва на основі базової і повної загально-середньої освіти. Ця програма укладена з врахуванням вимог Державного стандарту нормативного предмету “розпис”, розробленого робочою групою Лозівського училища культури і мистецтва, затвердженого Міністерством освіти і науки України, і рекомендована для впровадження в практику даного навчального предмету відповідних вищих закладів освіти.

При підготовці робочої програми врахований принцип комплексного вивчення студентами спеціальних предметів, який передбачає оволодіння ними поряд з “Петриківським розписом” низки інших спеціальних дисциплін: витинанка, аплікація, вишивка, писанкарство, Холмський та Жостівський розписи.

Дійсна робоча програма враховує також зміни, що відбулися у викладанні предмету ДПТ у відповідних навчальних закладах, специфіку фахової підготовки студентів з мистецького напрямку. Основна робота викладача зі студентами проводиться безпосередньо на заняттях.

Основною формою проведення занять є практичне групове заняття з викладачем, але для творчого осмислення ідей і положень курсу предмету ДПТ студенти обов’язково самостійно готуються до занять.

До робочої програми додається перелік понять і основних вмінь, знання яких обов’язкове для кожного студента, а також список літератури з курсу предмету ДПТ.

Критеріями оцінки знань, умінь і навичок студента є не стільки обсяг матеріалу, що залишився у пам’яті, скільки вміння його аналізувати, узагальнювати, активно і творчо використовувати в позанавчальній ситуації, самостійній роботі.

Робоча програма розрахована на 492 педагогічних години. У ній подано орієнтований тематичний план з розподілом часу на вивчення окремих тем по курсах і семестрах навчання.

Укладач	С. Л. Біла – викладач ОКЗ “Лозівське училище культури і мистецтв”
Рецензенти:	В. І. Тимошевський – доцент, зав. сектором УДПМ і графіки художньо-графічного факультету Харківського державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди М. Ф. Сердюк – викладач ОКЗ “Харківське художнє училище”
Відповідальний за випуск	Т. Ф. Стронько
Редактор	Л. М. Трачук

© Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв, 2006
© Біла С. Л., 2006

Викладачеві, за погодженням з відповідною цикловою комісією, надається право змінювати до 20 % кількості годин, передбачених для викладача тем курсу, у межах навчального плану.

Зміст робочої програми обговорено і ухвалено на засіданні циклової комісії ДПТ Лозівського училища культури і мистецтв.

Методичні вказівки з предмету “Декоративно-прикладна творчість”.

I курс

Програма з декоративно-прикладної творчості охоплює широкий спектр дисциплін. На першому курсі студенти знайомляться з історією виникнення аплікації, витинанки, вишивки. На кращих зразках українського народного мистецтва студенти навчаються навичкам вирізання з паперу, тканини різноманітних візерунків; здобувають практичні навички вишивання у різних техніках. Мета курсу – ознайомити студентів з початковими швами: “стебловий шов”, “козлик”, “тамбур”, “лічильні шви”, “лічильна гладь”, прозора техніка “мережкування”, вишивка “хрестом”.

II курс

На другому курсі студенти знайомляться з Петриківським розписом, як видом мистецтва. Ознайомлюються з матеріалами та інструментами, необхідними для роботи. Мета курсу – вивчити різні мазки, які застосовуються у Петриківському розписі, а саме: “зернятко”, “кривеньке зернятко”, “колосок”, “цибульки”, “пітушинки” та “перехідний” мазок. Знайомляться з орнаментом у полосі – “бігунець”. У четвертому семестрі студенти другого курсу вивчають писанкарство. Знайомляться з історією писанки, інструментами та матеріалами писанкарства. Ознайомлення з видами писанкарства: крашанкою, дряпанкою, крапанкою, мальованкою. Здобувають практичні навички. Знайомляться з символікою, орнаментикою та кольоровим рішенням писанки.

III курс

Студенти продовжують вивчати Петриківський розпис. У декоративному панно набувають більших навичок розпису птахів, квітів тощо. Користуючись попередньо вивченим матеріалом, кожен сту-

дент повинен виконати індивідуальну творчу неповторну роботу з розпису панно.

На практиці вивчають композицію декоративного мистецтва і залежність від матеріальної основи, форми. У шостому семестрі студенти знайомляться з Хохломським розписом. Знайомляться з історією виникнення, технікою та матеріалами. Здобувають навички, характерні для Хохломського розпису.

IV курс

На четвертому курсі студенти знайомляться з Жостівським розписом, як видом мистецтв.

Мета курсу – дати уявлення про історію виникнення, техніку та матеріали цього виду розпису. Студенти виконують поетапну роботу, займаються композиційним рішенням Жостівського букет. Набувають практичних навичок у творчих композиціях різних видів розпису. Головна мета програми – допомогти студентам у їх майбутній професійній діяльності: розвитку творчих здібностей підростаючого покоління.

Художник-педагог зобов’язаний бути готовим до втілення прогресивних методів навчання і виховання, що активізують розумову діяльність школярів, формують творчі здібності учнів.

Розподіл годин по курсах і семестрах з предмету “Декоративна прикладна творчість”

Курс	Семестр	Всього	Самостійні	Індивідуальні	Форма контролю
I	1	36	33	-	Залік
	2	42	33	-	Екзамен
Всього – 144		78	66	-	
II	3	32	33	-	Залік
	4	42	33	-	Залік
Всього – 140		74	66	-	
III	5	32	33	-	Залік
	6	126	33	10	Залік
Всього – 234		158	66	10	
IV	7	96	33	-	Екзамен
	8	90	33	4	Держ.іспит
Всього – 256		186	66	4	

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА ДПТ

I курс, I семестр. Розділ I. Аплікація як вид образотворчого мистецтва

Тема 1. Аплікація. Історичний огляд. Техніка безпеки у роботі з інструментами та матеріалами. Види аплікаційних робіт: орнаментальні, шрифтові, площинні, мозаїка аплікацій. Аплікація з одним шаром та багатошарова.	2 год.
Д/з. Самостійна робота над аплікаціями різних видів.	8 год.
Тема 2. Бесіда. Особливе значення вишивки на Україні. Історичний огляд вишивки. Ознайомлення з матеріалами та інструментами. Техніка безпеки у роботі. Перші навички вишивання початковим швом “голка вперед” та “голка назад” – стебловий шов.	14 год.
Д/з. Прошити декілька рядків “стебловим швом”.	
Тема 3. Ознайомлення зі швами “тамбур”, “козлик”, “лічильні шви”, “лічильна гладь”. Ознайомлення з прозорою технікою мережування, з художньою гладдю, ескізи до вишивки художньою гладдю та вишивання виробу.	20 год.
Д/з. Повторити пройдене та вишивати гладдю.	

I курс, II семестр. Розділ II. Витинанка як вид мистецтва.

Тема 4. Знайомство з історією витинанки як виду мистецтва. Витинанка на Україні. Техніка безпеки. Види витинанок: смужкові, квадратні, круглі, геометричні, рослинні, зооморфні. Види витинанок: “Дерево життя”, силуетна витинанка – “вазон з квітами”.	2 год.
Д/з. Самостійна робота над витинанками різних походжень	
Тема 5. Ознайомлення з вишивкою навхрест. Види вишивок навхрест та кольорові рішення.	18 год.

Тема 6. Ескізи до вишивки хрестом рушника. Робота над рушником.	22 год.
Д/з. Працюємо над вишивкою рушника.	

II курс, III семестр. Розділ III. Петриківський розпис у сучасному світі.

Тема 1. Знайомство з Петриківським розписом як видом мистецтва. Історичне повідомлення. Види мазків, техніка та матеріали.	8 год.
Д/з. Працюємо над мазками.	
Тема 2. Ознайомлення з узором у смужці під назвою “бігунець”. Вивчення перехідного мазка. Вивчення додаткових елементів.	12 год.
Д/з. Працюємо над мазками.	
Тема 3. Замальовки пейзажу та їх стилізація. Ескіз до композиції на тему: “Пейзаж у Петриківському розписі”. Композиційне та колористичне рішення.	12 год.

2 курс, IV семестр. Розділ IV. Українська народна писанка як вид образотворчого мистецтва.

Тема 4. Знайомство з українською писанкою. Історичне походження, традиції та обряди. Техніка безпеки в роботі з інструментами та матеріалами. Ознайомлення з крашанкою, дряпанкою, крапанкою, мальованкою.	14 год.
Д/з. Працюємо над різними видами писанкарства.	
Тема 5. Ознайомлення із символікою писанки, види орнаменту писанок та їх вивчення.	14 год.
Д/з. Працюємо над іншими видами орнаменту.	
Тема 6. Розробляємо ескізи до писанок та працюємо із матеріалом, дотримуючись основних традиційних мотивів та принципів композиційної побудови орнаменту.	14 год.

III курс, V семестр. Розділ V.

Петряківський розпис настінного панно

Тема 1. Творча робота. Декоративне панно з квітів із введенням птахів. Ескіз до панно. Початок роботи, користуючись попередніми навичками та знаннями.	16 год.
Д/з. Розробка ескізів.	
Тема 2. Ескіз до розпису декоративних рослинних мотивів на дерев'яній поверхні. Композиційне та кольорове рішення.	16 год.

III курс, VI семестр. Розділ VI. **Хохломський розпис як вид образотворчого мистецтва.**

Тема 3. Хохломський розпис – історична довід. Техніка та матеріали. Особлива манера письма і техніка виконання візерунка. Розпис “під фон”. Декоративний орнамент у колі.	42 год.
Д/з. Тренувальні вправи Хохломських візерунків.	
Тема 4. Особливе нанесення орнаменту Хохломського розпису “верховий”, тобто поверх фону.	42 год.
Тема 5. Розпис декоративної прикраси, виготовленої з дерева у формі птаха чи тварини у стилі Хохломського розпису. Ескізи, пошуки, композиційне рішення та підбір кольорової палітри.	42 год.

4 курс, VII семестр. Розділ VII. **Жостівський розпис як вид образотворчого мистецтва**

Тема 1. Історичне знайомство із Жостівським розписом як видом мистецтва. Інструменти та матеріали. Знайомство з послідовною манерою письма Жостівських квітів. Заготовка карток для тренування даного виду розпису.	48 год.
Д/з. Тренування послідовного виконання розпису.	

Тема 2. Знайомство з композиційним рішенням Жостівського букета: “зібраного”, “розкинутого”, “вінок”, “у колі”, “від кута”. Ескізи та композиційні пошуки у колі, квадраті. Розпис на чорному традиційному фоні картону або ДВП.	48 год.
Д/з. Композиційні пошуки.	
Тема 3. Ескізи до розпису металевого підноса на чорному традиційному фоні. Форма кола, прямокутника або овала. Без попереднього малюнка, методом силуету, замальовуємо букет з ескізу та виконуємо послідовний розпис.	45 год.
Тема 4. Пошуки вільного тематичного ескізу на кольоровому фоні “розкинутого” або “зібраного” букета. Використання у роботі всіх навичок по композиції, прийомів розпису декоративного панно під назвою “Сяючий букет” за мотивами Жостівського розпису.	45 год.

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.
I КУРС, I СЕМЕСТР**

Розділ I. Аплікація. Історичний огляд

Тема 1. Види аплікацій: одношарові чи багатошарові. Мета: навчити розрізняти одношарові та багатошарові аплікації.	2 год
--	-------

Розділ II. Вишивка як вид образотворчого мистецтва

Тема 2. Історичний огляд вишивки. Вивчення початкових швів: “стебловий шов”, “тамбур”, “козлик” тощо.	4 год.
Практичне завдання: вивчення видів швів.	
Тема 3. Вивчення “лічильної” та “художньої” гладі.	20 год.
Розробка ескізу на тему: “Чарівні квіти”. Мета: навчитися створювати оригінальне композиційне рішення, працювати творчо над роботою у техніці “художня гладь”.	

Практичне завдання: виконання вишивки на тканині у техніці “художня гладь”.

Самостійна робота. I семестр.	
Тема 1. Аплікація на тему “Осінь”. Використовуючи техніку одно- або багат шарової композиції, виконати аплікацію з кольорового паперу.	16 год.
Тема 2. Клаптикова аплікація на тему “Карнавал”.	17 год.

Диференційний залік. I курс, II семестр

Розділ III. Витинанка як вид образотворчого мистецтва

Тема 4. Витинанка на Україні. Види витинанок. Розробка ескізів: геометричних, рослинних, зооморфних. Мета: навчити розрізняти види витинанок.	2 год.
Практичне завдання: вирізати витинанку рослинного походження.	
Тема 5. Ознайомлення з вишивкою навхрест, її види, композиційне та кольорове рішення. Мета: навчитися вишивці навхрест.	18 год.
Практичне завдання: вивчення вишивки хрестом.	
Тема 6. Ескізи до вишивки рушника. Переносимо малюнок з ескізу на рушник та працюємо над виробом. Мета: навчитися працювати творчо, дотримуючись композиційного, колористичного та традиційного вишивання хрестом.	22 год.

Практичне завдання: вишивання рушника

Самостійна робота. II семестр.	
Тема 1. Силуетно-асиметрична витинанка на тему “Подих вітру”.	16 год.
Тема 2. Витинанка на тему “Симетричні візерунки”.	17 год.

Екзамен

Екзаменаційні питання.

1. Історичні відомості про аплікацію.
2. Які матеріали та інструменти використовують у аплікації?
3. Які бувають види аплікацій?
4. Допоміжні та прокладні матеріали в аплікації з тканини.
5. Основи кольорознавства в аплікації та підбір тканини.
6. Перелікувати основні операції при виготовленні клаптикової аплікації.
7. Коротка характеристика про обривну аплікацію з кольорового паперу або монотипій.
8. Історичні відомості про витинанку.
9. Що таке витинанка? Які бувають витинанки по формі та по виду?
10. Способи складання паперу. Показати послідовність виконання витинанки “Вазон”.
11. Які методи виконання витинанки ви знаєте?
12. Які матеріали та інструменти використовують витиначі у своїй роботі?
13. На чому ґрунтується основна художньо-образна система витинанки?
14. Оздоблення приміщень витинанками.
15. Які за сюжетом бувають витинанки?
16. Чим відрізняється силуетна витинанка від звичайної?
17. Сучасне використання витинанки.
18. Історичні відомості про вишивку.
19. Які матеріали та інструменти використовують у роботі з вишивкою? Техніка безпеки.
20. Перелічіть різновиди швів.
21. Розповісти про “лічильні” шви.
22. Розповісти про “художню гладь”.
23. Виявити різницю між однобічною та двобічною гладдю.
24. Кольорове та композиційне рішення у вишиванні гладдю.
25. Розповісти про різницю вишивки гладдю та хрестом.
26. Кольорове та композиційне рішення у вишиванні хрестом.

II курс, III семестр

Розділ IV. Знайомство з Петриківським розписом як видом образотворчого мистецтва.

Тема 1. Мазок “зернятко” та його види. Мета: навчитися робити мазок “зернятко”.	8 год.
Тема 2. Перехідний мазок. Виконуємо візерунок у смужці з рослинних елементів під назвою “бігунець”. Мета: навчитися робити перехідний мазок від одного кольору в інший.	12 год.
Практичне завдання: вивчаємо перехідний мазок, малюємо у смужці орнамент рослинного походження.	
Тема 3. Стилзування природних форм у декоративні. Декоративне панно: “Пейзаж у колі квітів”. Мета: навчитися стилізації різноманітних форм, особливо рослинного походження.	12 год.
Практичне завдання: займаємося стилізацією різних форм. Самостійна робота.	
Тема 1. Копії робіт видатних майстрів Петриківського розпису.	17 год.
Тема 2. Творча композиція з квітів.	16 год.

Диференційний залік. II курс, IV семестр

Розділ IV. Писанкарство як вид мистецтва

Тема 4. “Крапанка”, “дряпанка” та “мальованка”. Мета: навчитися робити “крапанку”, “дряпанку” та “мальованку”.	14 год.
Практичне завдання: вчимося робити крапанку, дряпанку, мальованку.	
Тема 5. Символіка та орнаментика писанки. Мета: вивчити декоративні можливості писанки.	14 год.

Практичне завдання: вивчення символіки та орнаменту, властивого для писанки.	
Тема 6. Виконання ескізу до писанки в натуральну величину. Мета: композиційне та кольорове значення в писанкарстві.	14 год.
Практичне завдання: розпис писанки.	
Самостійна робота.	
Тема 1. Виготовлення різнокольорової писанки.	16 год.
Самостійна робота.	
Тема 2. Навчитися робити білу писанку.	17 год.

Диференційний залік. III курс, V семестр

Розділ V. Петриківський розпис у сучасному світі.

Тема 1. Творча індивідуальна розробка декоративного панно з оригінальним поєднанням квітів і птахів у вишуканій кольоровій гамі. Мета: навчитися створювати композицію з квітів, дотримуючись композиційного центру.	16 год.
Практичне завдання: виконати роботу з декоративного панно.	
Тема 2. Розпис Петриківського букета на дерев'яній дошці з розробленим ескізом. Мета: навчитися працювати в матеріалі.	16 год.
Практичне завдання: розпис дерев'яної дошки. Самостійна робота.	
Тема 1. Розпис шкатулки із пап'є-маше.	16 год.
Тема 2. Розпис панно на ДВП на тему “Живописна Україна”	17 год.

Диференційний залік. III курс, VI семестр

Розділ VI. Хохломський розпис як вид мистецтва.

Тема 3. Створення візерунків, характерних для Хохломського розпису. Особлива манера письма. Мета: навчитися основним прийомам, характерним для Хохломського розпису.	42 год.
--	---------

Практичне завдання: завдання на розпис квітів, листя та ягід. Створення декоративного орнаменту у колі на картоні за технікою “розпис під фон”.	
Тема 4. Основні барвні речовини, придатні для виробів Хохломського розпису. Мета: навчитися основним прийомам “верхового” розпису.	42 год.
Практичне завдання: розпис скляної поверхні пляшки під назвою “верховий”. Лакування виробу.	
Тема 5. Творча індивідуальна розробка настінної прикраси, виробленої з ДВП у формі птаха або звіра, написаного у манері Хохломського розпису, за підготовленим ескізом. Мета: навчитися працювати творчо у манері Хохломського розпису.	42 год.
Практичне завдання: розпис настінної прикраси на ДВП. Лакування виробу.	
Самостійна робота.	
Тема 1. Розпис “під фон” на пластиковому підносі на тему: полуниці або калина.	16 год.
Тема 2. Розпис під назвою “верховий” на дошці.	17 год.

Диференційний залік. IV курс, VII семестр

Розділ VII. Жостівський розпис. Історична справка.

Тема 1. Знайомство з послідовною манерою письма Жостівського розпису. Мета: навчитися основним прийомам Жостівського розпису.	
Практичне завдання: вчимося на підготовлених картках чорного кольору писати різноманітні квіти та листя, користуючись основними манерами та прийомами Жостівського розпису.	48 год.
Тема 2. Копія Жостівського букета. Поняття про композиційне рішення. Мета: навчитися грамотно закомпонувати групу квітів у колі або квадраті методом силуетного зображення.	48 год.

Практичне завдання: працюємо над копією Жостівського букета.	
Самостійна робота.	
Тема 1. Композиція на пластиковому підносі у стилі Жостівського розпису.	16 год.
Тема 2. Композиція у колі на тему “Квіти ростуть”.	17 год.

Іспит. IV курс, VIII семестр

Тема 3. Розпис букета під назвою “Радість” на чорному традиційному фоні методом силуетного зображення, користуючись ескізом. Мета: навчитися традиційним манерам розпису.	45 год.
Практичне завдання: розпис підноса на чорному фоні.	
Тема 4. Розпис металевого підноса на кольоровому фоні у повільному нетрадиційному стилі згідно з підготовленим ескізом. Мета: навчитися працювати творчо у манері Жостівського розпису.	45 год.
Практичне завдання: розпис підноса на кольоровому фоні.	
Самостійна робота.	
Тема 1. Жостівський букет під назвою “Вінок” на пластиковому підносі.	17 год.
Тема 2. Розпис настінного панно із введенням пейзажу.	16 год.

Державний іспит

Екзаменаційні питання:

1. Назвати види розпису України з декоративного ужиткового мистецтва. Що таке писанки? Що таке декоративні “пасхальні” сувеніри? Розкрити поняття “типологія писанок”. Яка історія розвитку писанкарства? Що таке функціональність писанок? Сучасний стан писанкарства – який він?

2. Які традиції писанкарства прийшли з прадавніх часів? Що таке дряпанки і капанки? Розкрити поняття – семантика писанкарства. Що таке символіка кольору, колористика писанки? Які фарби використовували в писанкарстві? Що таке пасхальні сувеніри? Яке значення писанкарства в ДПМ України?

3. Які мотиви використовувалися для декорування дряпанок? Навести приклади орнаментальної семантики прадавніх часів. Розробити декілька варіантів малюнку дряпанок.

4. Які особливості в розписах мальованок? Навести приклади сюжетності мальованки. В чому полягає різниця мотиву і орнаменту? Розкрити технологічні прийоми підготовки дерев'яних заготовок під розпис.

5. Які особливості виготовлення “капанки”? Розкрити технологічні особливості воскової техніки. Яка повинна бути підготовка під розпис шкаралупи яйця?

6. Які особливості технології розпису писанки? Як зробити писачок? Які фарби використовують для розпису? Що таке воскова техніка розпису? Розробити декілька орнаментальних мотивів писанки.

7. У чому полягає відмінність розпису писанок-сувенірів на дерев'яній заготівці від народної писанки? Які особливості розпису писанок-сувенірів? Яка технологія підлакового розпису? Які вимоги до сувенірів?

8. Назвіть види народного розпису України. Розкажіть про Петриківський народний розпис. Що таке “хатні” розписи України? Розкрити термін “мальовка”. Розкажіть про семантику Петриківських розписів. Опишіть технологію розпису “ячною” темперою. Які сучасні технології розписів?

9. Опишіть технологію підлакового розпису гуашевими фарбами. Яка технологія розпису олійними фарбами за Петриківськими мотивами? Яка композиція народних розписів, сюжетів? Розкажіть технологію чорнофоновому розпису.

10. Розкрийте технологічні особливості “ячної” темпері в розписах Петриківки. Наведіть приклад рецептури ведення розпису ячною темперою. Чим і як обробляли розписи, виготовлені по дерев'яній поверхні?

11. Що таке техніка мазка в Петриківських розписах? Назвіть приклади і розкажіть технологію мазка перехідного і пластичного. Яке

колористичне рішення було характерним для Петриківських розписів? Що таке “пальцева” техніка? Назвіть інші відомі вам техніки виконання мотивів?

12. Назвіть і розробіть декілька мотивів розписів, наприклад: що таке “цибулька”, “пул'янок” і як їх пишуть. Опишіть технологію перехідного мазка.

13. Наведіть приклади видів народної композиції в розписах (наприклад: “вазон”, “букет”, “коло”, “бігунець”). Розкрийте семантичне значення цих видів композиції. Розробіть декілька ескізів вищеназваних видів композиції. Які роботи відомих вам майстрів ви оберете для копіювання?

14. Що таке мальовка, яка її технологія? Як робиться розпис по натуральному тлу дерева? Опишіть технологію чорнофоновому розпису.

15. Опишіть технологію підготовки дерев'яної поверхні під розпис. Опишіть технологічний процес ведення розпису ячною темперою, олійними, гуашевими фарбами. Розкажіть, потрібно чи ні якось обробляти поверхню готового розпису? Якщо так, то якого і як? Розкажіть, як це робили народні майстри.

16. Назвіть види народного розпису Росії. Розкажіть про Хохломський народний розпис. Розкажіть про кольори, які притаманні цьому розпису.

17. Які орнаменти належать Хохломському розпису? Дати поняття розпису під фон та розпис верховий; чому вони різні?

18. Як підготувати дерев'яну поверхню під розпис? Чому у іконописців працювати на золотистому фоні перейняли хохломські майстри?

19. У якому році у Хохломському промислі з'явилася стихія орнаментальної творчості? Розказати коротко, що залишилося з давніх часів, а що змінилось у колориті та орнаменті?

20. Розповісти про історію виникнення Жостівського розпису.

21. Послідовність виконання Жостівського розпису.

22. Яке композиційне рішення присутнє Жостівському розпису? Назвіть види букету.

23. Який фон підноса є традиційним, а який ні?

24. Чому етап розпису “прокладка” є головним?

25. Якими фарбами роблять “тинівку”?

26. Як підготувати металевий піднос до розпису?

Тести з ДПТ

1. Якими інструментами користуються писанкарі:
 - а) писачок і свічка;
 - б) пензлик і фарби;
 - в) олівець і гумка;
 - г) сангіна і крейда.
2. Як називається аплікація з природного матеріалу:
 - а) клаптикова;
 - б) флористика;
 - в) мотузкова;
 - г) колаж.
3. Аплікація – це:
 - а) малюнок фарбами;
 - б) відтиск з будь-якої поверхні;
 - в) вирізування та наклеювання з кольорового паперу;
 - г) малюнок м'яким матеріалом.
4. Процес спрощення та природних форм для складання візерунків та зміна кольору – це:
 - а) стилізація;
 - б) орнамент;
 - в) мозаїка;
 - г) ескіз.
5. Витинанка – це:
 - а) ажурно вирізані ножицями чи витяті ножом візерунки з білого або кольорового паперу;
 - б) вирізані з кольорового паперу форми та наклеєні на білий аркуш;
 - в) вишитий візерунок на білій або кольоровій тканині;
 - г) дерев'яна поверхня розписана декоративними візерунками.
6. Які назви придатні для витинанки:
 - а) бігунець;
 - б) вазон;
 - в) букет;
 - г) вінок.
7. Які види швів бувають:
 - а) козлик;

- б) косуля;
 - в) кролик;
 - г) кізочка.
8. Традиційний український рушник вишивають:
 - а) тамбурним швом;
 - б) петельним швом;
 - в) хрестом;
 - г) потайним швом.
 9. Художня гладь вишивається нитками:
 - а) вовняними;
 - б) муліне;
 - в) простими;
 - г) ірис.
 10. Один з прийомів Хохломського розпису:
 - а) замальовок;
 - б) перехідний мазок;
 - в) верховий;
 - г) боковий.
 11. Види народних розписів у декоративно-прикладному – українському мистецтві, це:
 - а) мініатюрний розпис по шкаралупі яйця і декоративні розписи (Петриківка);
 - б) декоративний Петриківський розпис;
 - в) Хохломський розпис;
 - г) батик.
 12. “Космогонічні” мотиви в писанкарстві – це:
 - а) мотиви, що зображують космічні знаки;
 - б) знаки світлil;
 - в) солярні, астральні знаки в мініатюрному розписі;
 - г) астральні знаки розпису.
 13. Мініатюрний розпис декоративно-ужиткового мистецтва України – це:
 - а) розпис на мініатюрі;
 - б) розпис по шкаралупі яйця;
 - в) писанкарство;
 - г) палехський розпис.
 14. Види народної писанки – це:

- а) крашанка, дряпанка, мальованка, капанка, писанка;
 - б) дряпанка, мальованка, писанка;
 - в) пасхальні сувеніри-писанки;
 - г) аматорські декоративні.
15. Декоративний розпис України – це:
- а) розписи тканини;
 - б) “хатні” розписи, інтер’єрні побутові, Петриківські розписи;
 - в) Петриківські розписи, мальовки;
 - г) побутові розписи.
16. Мальовка – це:
- а) декоративний розпис на папері;
 - б) розпис на шкаралупі пензлем;
 - в) декоративний розпис;
 - г) розпис на якомусь матеріалі.
17. Мальованка – це:
- а) декоративний розпис на папері;
 - б) розпис на поверхні яйця пензликом;
 - в) декоративний розпис України;
 - г) розпис на якомусь матеріалі.
18. Пасхальні сувеніри-писанки – це:
- а) декоративні яйця з різного матеріалу, виготовлені до свята Пасхи;
 - б) народні писанки;
 - в) сувеніри Фаберже;
 - г) писанки.
19. Термін у декоративно-прикладному мистецтві “дерево життя” – це:
- а) магічне дерево;
 - б) декоративно-стилізоване зображення дерева;
 - в) поняття пращурів про триєдність світу, втілене у стилізоване зображення магічного дерева;
 - г) зображення древніх магічних уявлень.
20. Оберегові місця в інтер’єрі стародавнього народного життя, що декорувалися розписом, – це:
- а) комин, покуть, сволок, міжвіконниці;
 - б) місце, де розміщували розпис;
 - в) розпис на печі;
 - г) місце під образами, за столом.

21. Приклади археологічних свідчень писанкарства – це:
- а) дряпанки і крашанки;
 - б) глиняні і керамічні декоративні яйця;
 - в) писанки;
 - г) глиняні яйця, які знайдено у древніх похованнях.
22. Писанкарство на Слобожанщині – це:
- а) розвинуте декорування крашанок, крапанок і мальованок;
 - б) крашанки;
 - в) різні писанки;
 - г) сувеніри до свята Пасхи.
23. Стрічковий орнамент Петриківського розпису – це:
- а) фризовий орнамент;
 - б) орнамент, що декорував піддашся хати;
 - в) орнамент у стрічці;
 - г) орнамент “бігунець”, за компонований у стрічці.
24. Антропоморфні зображення у декоративно-прикладному мистецтві – це:
- а) людиноподібні зображення;
 - б) звіроподібні зображення;
 - в) стилізовані, декоративні зображення людини;
 - г) зображення людини.
25. Зооморфні мотиви у декоративно-прикладному мистецтві – це:
- а) людиноподібні зображення;
 - б) звіроподібні зображення;
 - в) зображення звірів, риб, птахів;
 - г) стилізовані, декоративні зображення звірів, риб, птахів.
26. Солярні знаки-символи – це:
- а) знаки-символи в писанкарстві, що символізували сонце;
 - б) сонячні знаки;
 - в) знаки, що символізували сонце;
 - г) знаки Сонячної системи.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з предмету ДПТ

1. Початковий рівень (Два бали). Студент здатен відрізнити види розпису, демонструє примітивний рівень роботи у розписі, має нерегулярний характер самостійної роботи.

2. Середній рівень (Три бали). Студент володіє теоретичним матеріалом з предмету, відрізняє види розпису. Регулярно працює над завданнями, але не має творчого підходу до них.

3. Достатній рівень (Чотири бали). Студент володіє теоретичними знаннями з предмету, відрізняє види розпису, виконує вимоги до кожного завдання на достатньому, композиційному, технічному та технологічному рівні, працює самостійно.

4. Високий рівень (П'ять балів). Студент володіє глибокими знаннями з предмету, цікавиться видами розпису. Творчо підходить до кожного завдання, володіє технологічними прийомами розпису, працює самостійно. Роботи студента можуть бути використані в методичних цілях і на виставках.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Білецький П. О. Мова образотворчих мистецтв. – К.: Радянська школа, 1973.
2. Мельник В. М., Ткач С. К. Уроки витинанки. – Т, 2002.
3. Кочережко Н., Витиначі. – К.: Веселка, 1978 р.
4. Скуратівський В. К. Берегиня., Педагогічна преса, 2002.
5. Ружицький В. А., Малініна А. О. Основи Петриківського розпису. – Х.: Скорпіон, 2005.
6. Малініна А. О., Малініна І. О., Гриднєва О. Ю., Великодній сувенір., Українська народна писанка. – Х.: Скорпіон, 2005.
7. Вишнева В. М., Хохлома.– Л., 1969.
8. Шпікалова Т. Я., Народне мистецтво на уроках декоративного малювання. – М.: Просвещение, 1979.
9. Щєбликін І. К., Романіна В. І., Кочакова І. І., Аплікаційні роботи. – М.: Просвещение, 1990.
10. Богуславская И., Жостово. – М.: Интербук, 1994.
11. Коромыслов Б. И., Жостовская роспись. – М., Изобразительное искусство, 1977.
12. Званцев М. П., Хохломская роспись. – Г, 1951.
13. Шпікалова Т. Я., Изобразительное искусство. – М.: Просвещение, 1984.
14. Журнал “Народне мистецтво”. – К., № 3, 2001.
15. Журнал “Народне мистецтво”. – К., № 4, 2002.

Навчальне видання

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНА ТВОРЧІСТЬ

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації

Укладач С. Л. Біла

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 1,39. Наклад 100 прим.

Видавництво “Фірма “ІНКОС”
14116, м. Київ, вул. Маршала Рибалка, 10/8;
Тел./факс: (044) 206–47–29, 206–47–21
E-mail: inkos@carrier.kiev.ua,
inkos@ln.kiev.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів видавничої
продукції № 2006 від 04.11.2004 р.